

Briselē, 2016. gada 17. jūnijā
(OR. en)

10449/16

SOC 421
EMPL 280

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Iepr. dok. Nr.:	9891/16 SOC 384 EMPL 259
Temats:	Jauns sākums spēcīgam sociālajam dialogam – Padomes secinājumi (2016. gada 16. jūnijs)

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi "Jauns sākums spēcīgam sociālajam dialogam", kurus *EPSCO* padome pieņēma savā 3474. sanāksmē, kas notika 2016. gada 16. jūnijā.

Jauns sākums spēcīgam sociālajam dialogam

– Padomes secinājumi

Politiskais konteksts

Daudzās krīzes, ko Eiropas Savienība ir piedzīvojusi kopš 2008. gada, ir atklājušas ne tikai strukturālas nepilnības, bet arī radījušas lielas bažas par sociālo kohēziju Eiropas Savienībā, kur ir augsts bezdarba līmenis, vairāk cilvēku apdraud nabadzības vai sociālās atstumtības risks un palielinās atšķirības starp dalībvalstīm un to iekšienē.

Šie ļoti sarežģītie sociālekonomiskie apstākļi ir ietekmējuši sociālo dialogu. Savienības līmenī aizvien plašāk tiek atzīts, ka ir svarīgi iesaistīt sociālos partnerus dažādos līmeņos, lai panāktu iekļaujošu un ilgtspējīgu atveseļošanos. Kopīgais mērķis ir stiprināt sociālo dialogu, gan labāk izmantojot esošos forumus, gan arī pastiprinot sociālo partneru iesaisti ekonomikas pārvaldības struktūrā, tostarp valsts līmenī.

ATZĪSTOT, KA

1. Sociālais dialogs ir izšķirošs faktors un noderīgs instruments sociālas tirgus ekonomikas labai darbībai, un tas ir arī Eiropas Savienības nodarbinātības un sociālās politikas veidošanas būtiska daļa.
2. Efektīvs sociālais dialogs nozīmē, ka pastāv tādi sociālo partneru attiecību modeļi, kuros sociālie partneri var autonomi īstenot savu darba koplīgumu slēgšanas sarunu praksi un darba ņēmēju līdzdalības praksi.
3. Trīspusēja saskaņošana, iesaistot publiskās iestādes, ir jādibina uz stingru divpusēju sociālo dialogu. Tas attiecas gan uz Savienības līmeni, gan arī dalībvalstīm.
4. Sociālajiem partneriem ir būtiska un neatsverama loma to problēmu risināšanā, ko rada pašreizējās un jaunas sociālās un ekonomiskās tendences. Sociālie partneri ir unikālā situācijā, lai ar dialoga un sarunu palīdzību risinātu ar darbu saistītus jautājumus.

5. Efektīvam sociālajam dialogam ir vajadzīgi izturētspējīgi, pārstāvoši, autonomi, pilnvaroti un ar visām vajadzīgajām spējām apveltīti sociālie partneri. Sociālajiem partneriem ir vajadzīgas arī institucionālas struktūras, kas padara to dialogu efektīvu.
6. Sociālajam dialogam nav vienota parauga, jo sociālā dialoga nosacījumi un procesi dalībvalstīs atšķiras, atspoguļojot valstu dažādo vēsturi un ekonomisko un politisko situāciju.
7. Esošie Savienības institucionālie un juridiskie instrumenti nodrošina adekvātu sistēmu, lai sociālais dialogs varētu norisināties Savienības līmenī.
8. Nodarbinātības komiteja un Sociālās aizsardzības komiteja regulāri apspriežas ar sociālajiem partneriem to darbā ar Eiropas pusgada nodarbinātības un sociālajiem aspektiem. Komitejas ir iedibinājušas darba metodes, kuru mērķis ir nodrošināt sociālo partneru adekvātu iesaistīšanu un dalību Eiropas pusgada procesā. Šie mehānismi tiek nepārtraukti attīstīti un pilnveidoti, lai uzlabotu to efektivitāti un pielāgotos Eiropas pusgada norišu izmaiņām.

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME

ATZINĪGI VĒRTĒ

9. Komisijas iniciatīvu no jauna izvērst sociālo dialogu, ņemot vērā to, cik tas ir nozīmīgs Eiropas ekonomikas pārvaldībai un vispārējo reformu procesam Eiropā;
10. sociālo partneru centienus pēc Komisijas iniciatīvas no jauna izvērst sociālo dialogu;
11. pasākumus, ko Komisija veikusi, lai sociālos partnerus iesaistītu politikas procesos, kuri var būtiski ietekmēt nodarbinātības un sociālo situāciju.

12. vajadzību sociālos partnerus jēgpilni iesaistīt reformu programmas izstrādē un īstenošanā valsts līmenī, tostarp Eiropas pusgada procesā saskaņā ar nodarbinātības pamatnostādnēm;
13. to, ka visiem likumdošanas procesa dalībniekiem būtu jāievēro labāka regulējuma programmas principi. Īpaša uzmanība būtu jāvelta priekšlikumu paredzamajai ietekmei uz mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU);
14. to, ka sociālo partneru nolīgumu kontekstā labāka regulējuma principi saskaņā ar LESD 155. pantu būtu jāpiemēro, neskarot tiem ar LESD uzticēto lomu un autonomiju. Būtu jānodrošina pārredzamība, faktiskās informācijas apkopošana un Savienības vispārējo principu – subsidiaritātes un proporcionalitātes – ievērošana;
15. to, cik svarīga ir sociālo partneru spēju veidošana valsts un nozaru līmenī, kas tostarp varētu sekmēt Eiropas sociālo partneru īstenotās pārstāvības uzlabošanos, tiem vedot sarunas par nolīgumiem;
16. vajadzību uzlabot sociālā dialoga kvalitāti visos līmeņos tā, lai radītu iespēju efektīvāk ES līmenī izmantot esošos instrumentus;
17. to, cik nozīmīgi ir turpināt pašreizējo praksi sociālos partnerus iesaistīt atsevišķās svarīgās sanāksmēs un forumos, tostarp Nodarbinātības komitejas un Sociālās aizsardzības komitejas darbā;
18. vajadzību visām attiecīgajām ieinteresētajām personām kopīgi izpētīt veidus, kā uzlabot augstākā līmeņa trīspusējās sociālo lietu sanāksmes darbu un makroekonomisko dialogu, lai stiprinātu to devumu Eiropas pusgada procesā un Savienības politikas veidošanā.

AICINA DALĪBVALSTIS spert vajadzīgos soļus, lai:

19. cieši iesaistītu sociālos partnerus attiecīgo reformu un rīcībpolitiku izstrādē un īstenošanā saskaņā ar valsts praksi;
20. atbalstītu tāda sociālā dialoga funkcionēšanas pilnveidošanu un efektivitāti valsts līmenī, kas veicina darba koplīguma slēgšanas sarunas un rada piemērotu satvaru sociālo partneru sarunām. Ņemot vērā valstu sociālo partneru attiecību praksi, tam jo īpaši būtu jāaptver valstu valdības un sociālie partneri, kas apspriežas un vienojas par to, kā šis dialogs būtu jāīsteno, lai tiktu ievērots kompetenču precīzs sadalījums un savstarpēja cieņa, vienlaikus respektējot katras puses autonomiju;
21. sekmētu sociālo partneru spēju veidošanu un nostiprināšanu ar dažādu atbalsta formu, tostarp juridisku un tehnisku zināšanu, palīdzību. Tas būtu jānodrošina visos attiecīgos līmeņos atkarībā no valstu un sociālo partneru vajadzībām, tostarp, lai varētu izveidoties stabilas un pārstāvošas organizācijas;
22. nodrošinātu valstu sociālo partneru savlaicīgu un jēgpilnu iesaistīšanu, vienlaikus pilnībā ievērojot valstu praksi, tostarp visā Eiropas pusgada procesā, lai tādējādi palīdzētu sekmīgi īstenot konkrētām valstīm adresētus ieteikumus (KVAI);
23. pilnībā ievērojot sociālo partneru autonomiju un pēc sociālo partneru pieprasījuma, sniegtu informāciju un konsultācijas, tostarp juridisku un tehnisku informāciju, kas uzskatāma par atbilstīgu un svarīgu, par to, kādas būs sociālo partneru Savienības līmeņa sarunu rezultātā noslēgto nolīgumu transponēšanas sekas un praktiskā ietekme uz dalībvalstīm.

turpināt

24. sekmēt un pilnveidot sociālo dialogu, ievērojot LESD 154. panta garu;
25. iesaistīt sociālos partnerus politikas veidošanas un likumdošanas procesā Savienības līmenī, piemēram, izmantojot apspriedes ar Savienības sociālajiem partneriem par galvenajām tās darba programmā iekļautajām iniciatīvām, kas neietilpst LESD 153. un 154. panta darbības jomā, bet kam var būt ievērojama ietekme uz sociālo un nodarbinātības situāciju;
26. kopā ar Padomi un sociālajiem partneriem izpētīt veidus, kā palielināt Savienības līmeņa sociālo partneru iesaisti ekonomikas pārvaldības un Eiropas pusgada norisēs;

spert vajadzīgos soļus, lai:

27. saskaņā ar labāka regulējuma programmu un ņemot vērā sociālo partneru nolīgumu īpatnības:
 - sarunās par šādiem nolīgumiem sniegtu sociālajiem partneriem atbalstu, tostarp – pēc pieprasījuma – tehnisku un juridisku informāciju, un
 - turpinātu vērtēt Savienības sociālo partneru īstenoto pārstāvību, pamatojoties uz analīzi, kas veikta *Eurofound* pārstāvības pētījumos;
28. palīdzētu stiprināt valstu sociālo partneru spējas, veicinot Eiropas strukturālo un investīciju fondu, jo īpaši Eiropas Sociālā fonda un citu attiecīgo ES budžeta pozīciju, izmantošanu, lai atbalstītu sociālo dialogu un spēju veidošanu, un
29. mudinātu veicināt zināšanu uzkrāšanu par sociālo dialogu un atbalstītu spēju veidošanu, izmantojot savstarpēju mācīšanos un labas prakses apzināšanu un apmaiņu.

AICINA SOCIĀLOS PARTNERUS ATTIECĪGĀ LĪMENĪ un pilnībā ievērojot viņu autonomiju, spert vajadzīgos soļus, lai:

30. palīdzētu risināt attiecīgās problēmas visos līmeņos, kuras apzinājusi Eiropadome un Eiropas Savienības Padome.
31. Nolūkā uzlabot valstu sociālos dialogus:
 - stiprināt divpusējos sociālos dialogus,
 - apmainīties ar paraugpraksi starp sociālajiem partneriem,
 - turpināt centienus, lai uzlabotu dalību un pārstāvību, un nodrošināt, lai būtu spēja noslēgt nolīgumus,
 - turpināt uzlabot koordināciju starp dažādām organizācijām starpnozaru un nozaru līmenī un starp valstu dalībnieku organizācijām.
32. sniegtu pierādījumus par sociālo partneru nolīgumiem, uz ko attiecas LESD 155. panta 2. punkts;
33. savlaicīgi informētu Padomi par gaidāmām vai jau notiekošām sarunām par sociālo partneru nolīgumiem;
34. turpinātu efektīvu koordinēšanu starp starpnozaru un nozaru organizācijām.
35. piedalītos jaunajā programmā darba drošībai un veselības aizsardzībai, lai sekmētu labākus darba apstākļus, kā noteikts Padomes secinājumos, kas pieņemti 2015. gada oktobrī Luksemburgas prezidentūras laikā.